

„Edinost“
Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in
p. raznikov, ob 4. uri zvečer.
Naročilna cena:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 2 kron
Naročnino je plačevati naprej. Na naročilo brez priložene naročilne se uprava ne zira.
V tobakarnah v Trstu se prodajajo pose-
bne sre številke po 5 stotink (3 avč.);
v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.)
Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
Se računajo po vrstah v petlu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Fonana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi
Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Kokopisi se ne vračajo.
Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati lucc Trst.
Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carinta št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inštrator v ulici Molin
piceolo št. 3, II. nadst.

Urednik in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

Važnost Trsta.

II.

Vsenemška propaganda vodi postavko
»Trst« na prvih straneh svojih velikih ra-
čunov za bodočnost. In važni nemški glasovi
se množe dan in dan in postajajo glasnejši in
glasnejši, ki govore kar naravnost, da bodoča
Velikonemčija ne le, da prištevata Trst k svoji,
rekli bi, moralni posesti, ampak, da je naše
mesto že pritegnila tudi v sfero svojih vele-
praktičnih interesov, da je prištevata k svo-
jemu trgovsko-gospodarskemu posestnemu
stanju.

Velikonemška propaganda je pričela
dobro, pametno, proračunjeno, kakor zahteva
prav stvari. Začela je z etičnim, moralnim,
idealnim delovanjem. Prva nje skrb je bila,
da se razvnamejo nemški duhovi v Avstriji.
Vspeli je bil naravnost sijani. In to po
koncentriranem delovanju in vplivanju mno-
gih momentov in činiteljev. Vsenemški propa-
gandi so šli v naši državi na roko: staro
tradicionalno germanizatorično razpoloženje v
Avstriji sploh, kratkovidnost in zaslepljenost
avstrijskih vlad, veliko več še resnično nem-
skonoacionalno mišljenje mnogih državnikov
in izlasti velikega dela birokracije! V prvi
vrsti, mogočno, najbolj, pa je delovalo dejstvo,
da so ti državniki naši, te vlade, ta biro-
kacija — vsled ravnokar navedenih vzrokov
— ne le tolerirali velikonemško propagando,
ampak so ostajali brezbrizni, indiferentni,
naravnost indolentni tudi še potem, ko so mi-
sijonarji velikonemške ideje pričeli kar očitno
povzročati odpad od Avstrije, oziroma
nje razsule, in spojenje se sedanjo veliko
Nemčijo v bodočo Velikonemčijo! A ne po-
zabimo: velikonemška propaganda ne za-
hteva združenja z Nemčijo samo tesnično
nemških, sedaj avstrijskih pokrajin, ampak
zahteva priklonjenje vseh pokrajin, ki so
nekadaj pripadale k »nemškemu bundu«. To
je bila federacija držav, vstvarjena na du-
najskem kongresu, ki je trajal od septembra
1814 do junija 1815. Zaključki tega kon-
gresa so bili podpisani dne 9. junija 1815.
Prednjak v tej federaciji nemških držav
je bilo ravno naše avstrijsko cesarstvo in
zbok tega dejstva je imelo to cesarstvo —
da si nenemško — res neko nemško misijo.
A ravno to prednjačenje Avstrije v nemškem
bundu je vzbujało zavist Prusije in ta za-
vist je dovela do — leta 1866. V tem letu
je bila Avstrija izbacjena iz nemškega bunda.
Z nesrečo (ali pa srečo) na bojnem polju
leta 1866 je naša država nehala biti nekaka

prednjačica nemškim državam, a s tem je
tudi definitivno izgubila vsaki
razlog in povod gerirati se ka-
kor nemška država!

Velikonemške propaganda pa gre ravno
za tem, da bi država naša stopila zopet v
tako ali slično zvezo z veliko Nemčijo, ali z
razliko, da ne bi prednjačili Habsburžani,
ampak Hohenzollernei. Ta nemški »hočziel«
so ravno te dni priznali vsenemški poslanci v
avstrijskem parlamentu z vso potrebnostjo.
Nemška zveza, vključujoča tudi avstrijske
dežele, ki so spadale k nekdanjemu nem-
škemu bundu, a s Prusijo na čelu in pod
vodstvom Hohenzollerancev — kaj bi pome-
njalo to?! Suvereniteta naše države bi bila
zrušena, avstrijski vladar bi bil pahnen z
višine — v razmerje polrejenosti! In naš
Trst bi bil — nemška luka!

Ta nemški hočziel je znan, je notoričen.
Ali potrebno je, da ga povdarjamo ravno v
tek člankih, ko hočemo zopet in zopet pov-
darjati važnost našega Trsta v svetovnem
prometu, njega važnost za državo in njega
važnost za narod naš še posebno. Z rekla-
miranjem pokrajin, ki so nekadaj pripadale k
bundu, za tesno zvezo z Nemčijo, je veliko-
nemška propaganda vrgla mrežo na Trst.
Ravno v tem pa se kaže vsa velika nevar-
nost te propagande. Trst naj bi po-
stal nemška luka — velika do-
vozna in odvozna vrata za nem-
ško svetovno trgovino. In silne
borbe proti narodu češkemu in silni napor
za ponemčenje naših slovenskih pokrajin iz-
virajo po velikem delu ravno iz dejstva, da
si velikonemška propaganda
hoče uglasiti pot do Trsta!

Iz podrobne razprave o državnem proračunu.

(Govor posl. V. Spinčiča v seji zbor-
nice poslancev dne 4. marca 1902.)

(Dalje.)

Kako postopajo o volitvah!

Na volitvah se pa istotako postopa
protipravno in protizakonito. Nezakonitosti in
nerednosti se vrše v vseh stadijih volitev, a
organi političnih oblasti gledajo pasivno ali
pa še pomgajo. To traja že nad 20 let. Te
zlorabe so bile opisane v tu stavljeni inter-
pelaciji od 14. januarja 1895. in je bilo
stavljeno tudi vprašanje:

sem, kakor burja: vsaki stih, vsaka be-
seda je plamtela na njegovih ustih. Ti
veliki sijajni očesi si svetili demonskim pla-
menom, mlada lica je obsevala nežna zorna
rudečica, a prsa so mu plula silovito. Pa ko
so s tresočih ustnic zadonele besede:
Znam, da moji pradjedovi
Cielim svetom gospodjahu;
A ja — unuk da njihovi
U robskome plazim prahu?
objelo je mladeniča divje navdušenje. Vrgel
je tamburico, vrgel rudečo kapo, dvignil po-
nosno glavo, solze so mu zalile oči in navdu-
šen je objel živo pobratima svojega:

»Oh! Da mi je sedaj umreti! Tolike
sreče ne doživim nikdar, pa naj živim še
tudi sto let! Brate! Tovariš! Pobratime!
Veseli se z mano! Komaj da morem ver-
jeti. Jaz sem ti najbogatejši človek na svetu.
Tebe imam, pobratima svojega, desno krilo
svoje! Zaročenko imam, sree svoje! Svo-
bodno domovino imam, zvezdo svojo! Nekdaj
so mi bili pred očmi ti ideali. Bal sem se,
da me sreča prevari, da mi vzkrati vsaj jedno,
kajti na tem svetu ni popolnega blaženstva.
Ali sedaj, brate, povspel sem se do teh idea-
lov. V svojem naročju držim tebe, pobratime,

1. Je-li visoki c. kr. vladi znano tu
opisano, nepravilno in nezakonito, hrvatske
volilee izvajajoče ter v očeh vseh pravičnih
mož ostudno postopanje na volitvah volilnih
mož v mesecu aprilu 1895. v občinah Viži-
nada, Oprtalj, Vrsar in Poreč v Istri, in
kaj misli vlada ukreniti nasproti istim?

2. Je-li visoka c. kr. vlada voljna, čim
prej ukreniti potrebno, in če treba tudi po pri-
mernih zakonskih predlogih in naredbah, da
se za bodoče na vseh volitvah v Istri pre-
preči tako postopanje, in da se bodo volitve
v vseh stadijih vršile redno in zakonito, ozi-
roma da bodo vsi volilni upravičenci mogli
vršiti svoje volilno pravo ter da bodo
od volivce izključeni oni, ki nimajo pravo
glasa?

Interpelacija je bila stavljena v letu
1895. na podlagi nešteti dejstev. Pozneje se
tudi ni postalo bolje. Nezakonito se postopa
osebito na volitvah v pretežni večini občin
okraja Poreškega, in v mnogih občinah
okraja Koperskega in Puljskega; v prvo
imenovanih se sploh dogajajo najhuje neza-
konitosti v vsakem pogledu. Tudi o zadnjih
državnoborskih volitvah ni bilo bolje, proti
katerim sicer leže protesti v tej zbornici že
nad eno leto, in jaz ne bi prosil samo te
zbornice, oziroma legitimacijskega odseka, naj
kmalu sporoči o volitvah dra. Beattija in
dra. Rizzija, ampak opozarjam tudi visoko c.
kr. vlado na te proteste, da bo videla, kako
postopajo nje podrejeni, in da bo videl gos-
pod ministerki predsednik in voditelj mini-
sterstva za notranje stvari, kako malo se drže
njegovih okrožnic, njegovih cirkularjev. Isto-
tako se postopa na občinskih volitvah. V
prejšnjih časih kažejo izgledi v Podgradu,
Ponjani, Oprtiju, Višnjani, o katerih so
bile uložene tudi interpelacije, potem, po-
zneje, v občini Kastav, že pod vodstvom
sedanjega ministerkega predsednika kakor
voditelja ministerstva za notranje stvari ko
so bile uničene povsem redno izvršene voli-
tve, in to le pod pritiskom zastopnikov itali-
janske stranke in ko je bila razpisana nova
volitev (Čujte! Čujte!), ne da je bila ni naj-
manja potreba za to.

Kako se postopa z našimi občinami!

To je občini in občinarjem provzročalo
zpuhe na času in denarju in navstalo je ve-
liko razburjenje proti vladnim organom, ki
so storili to. Kako se še sedaj postopa z na-
šimi občinami, kaže interpelacija, stavljena
dne 15. februarja 1902. glede stvari v ob-
čini Dekani, okraja Koperskega, kjer se
občinski odbor oglašja z opravičenimi prito-

v svojem sreču me nosi ljuba, a domovina je
svobodna.

Evgen se je nežno izvil iz objema svo-
jega pobratima; bil je ganjen.

»Vladimir! Brate! je rekel, »jaz umejem
zanostvojeja sree. Tvoja pesniška duša je kakor
čisto jezero, v katerem se ogledava nebo božje.
— Ko je nebo vedro, ko tisto zlato solnce
sije na nebu, tvoja duša se veseli, tvoje sree
vsikla; a ko se je nebo pomračilo ter se
strele križajo na nebu se tudi tebi duša
omrači, sree joče in besni. Danes nam sije
solnce bolje nade; kdo ti jamči, brate, da
jutri ne prepreže oblak naše nebo? Čas je
v resnici resen, ves svet se pretresa do dna,
ali pazi! Prva električna iskra ni prišla od
nas, ampak iz Francije. Uvažuj samo jedno.
Vsi narodi sveta so zvezani kakor členi velike
verige: ako se je strelina tok dotaknil prvega
člena, širila se bo strelina sila dalje, ali ako
žar mine na prvem členu, preneha tudi v
ostalih. Da le ne bilo tudi sedaj tako! Res,
nada se nam javlja sedaj v lepji sliki, nada
je sedaj verjetnejša, ali, brate, nad in želja
ni smeti nikdar zamenjavati z resnico, kajti iz
tega prihaja največa nesreča.

»bami proti občinskemu načelniku, kjer pa
upravni organi ravno župana, in sicer sa-
mega, puščajo na čelu občine (Čujte! Čujte!),
dočim se govori že o tem, da bo občinski
odbor — in slovenski občinski odbor — ki
ni storil nobene pogreške, razpuščen, da bi
prišel na njegovo mesto italijansko misleč
občinski odbor.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 21. marca 1902.

Dopolnilne volitve na Goriškem.

Včeraj so se vršile torej dopolnilne volitve za
deželni zbor Goriški. Oddati je bilo tri man-
date za kmečke občine, dva slovenska in en
italijanski. Vspeli odgovarja pričakovanjem v
toliko, da je bil v Gradiški voljen Furlan,
na Krasu pristaš narodno-napredne stranke,
a v soški dolini pristaš »Slogje«. V toliko
odgovarja vseh pričakovanjem.

Sicer pa je zabeležiti marsikako zani-
mitost.

Prva zanimivost bi bila velika večina,
ki jo je dobil narodno-napredni kandidat na
Krasu. — Druga posebnost je — zmešnjava,
ki je vladala na »Slogini« strani glede kan-
didatur; in to toliko na Krasu, kolikor v
soški dolini! Tu in tam nas je puščalo vod-
stvo stranke v temi notri do volilnega čina
samega. In tu in tam nam je volilni čin pri-
nesel presenečenje. Tako na Krasu, kolikor v
soški dolini so bili glasovi »Slogini« prista-
šev oddani možema, ki se do zadnjega niti
imenovala nista. In prav odkritosrečno mo-
ramo povedati, da nas je kar osupnilo ob
vesti, da so »Slogini« pristaši glasovali za
— Fabianija. — Mi se nečemo dotikati tega
gospoda ni malo. Pošten mož je, ugleden mož
je. Ali to naj bi nam zadoščalo v sedanjih
narodnih bojih? Imamo še ali nimamo več
narodnih ciljev pred očmi?! Smo-li še pri-
pravljene za narodne borbe, ali smo se jim
odpovedali?! Aut — aut! V tem drugem
slučaju ne imenujmo se več Slovence!

Če pa velja prvo, ako nečemo biti
samo Slovenci po imenu, ampak sloven-
ski boritelji, potem pa ne smemo po-
verjati narodnega zaupanja ljudem, ki so
brez vsake narodne barve, ali pa so s svojim
narodnim in političnim mišljenjem celó v
taboru narodnih nasprotnikov. Mi bi celó
sodili — po mnogih okolnostih —, da g. Fa-
biani po svojem prepričanju tudi
v strogo političnem pogledu ni v taboru
»Sloginim«. Takih nedoslednosti ne bi smele

Kaj si tudi sedaj še pesimist?« je
vprašal Vladimir začuden.

»Nisem. Ali jaz premetrujem vsako stvar
do dna. Zgodovina mojega naroda mi pravi,
da ga je sreča stokrat prevarila; zato se pla-
šim vsake prevelike sreče. In tako tudi sedaj.
Tudi moje sree je te dni živje poskočilo —
tudi pred mojim očesom je zadržela zlata luč,
ker ti menda veš, da je tudi v meni sree.
Ali kadar-koli mi kriče na vsa usta: »Dobiš
vse!«, bojim se, da ne dobim ničesar. Vidiš,
ko smo danes na Cigliani stali v vrsti, mi
»mladi vojaki svobode«, razmišljal sem v
vsem, kar se tu godi in nehoté sem obrnil
oko na staro puško, ki so mi jo dali. Stara
francozka puška na kamen je to, a niti nima
kresila. Kaj naj žno? S tem mrtvim orožjem
da ubranim pravo svoje domovine? Da, da,
to se ti ponavlja vedno, a jaz sovražim ko-
medijo. Sapienti sat. Jedno ne pusti iz glave.
Ne veseli se in ne žalosti se nikdar preveč;
ko drugi najbolj kriče, ko drugi jočejo iz
obupa, ti, brate, razmišlaj največ in brani se
tedaj tujega menenja, tujega čutenja.«

(Pride še.)

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski epical Avgust Šenoa, prevedl M. C-1-6.

IV.

A tudi množica se je divila tej mladi
četi, tudi množica je mislila, da si dijaška
legija res prisvoji svet. V prvi vrsti sta stala
drug poleg drugega dva mlada pobratima —
Vladimir in Evgen. Iz Vladimirovih oči je
sevalo čudesno vznešenje. Navduševala ga je
dvojna ljubezen: ljubezen domovine, ljubezen
zaročenke. Evgen je gledal resno pred-se,
slušajoči besede zapovednikove.

Oba prijatelja sta kmalu na to stopila v
svoje stanovanje v Pivarski ulici. Tako eden
kakor drugi sta stavila teško puško v kot.
Evgen je vrgel svoj fes na posteljo ter je
potegnil z roko preko čela, dočim je Vladi-
mir pridržal rudečo kapo na glavi, sel k
oknu, posegnil po tamburici ter udarjal da-
vorijo: »Prosto zraskom ptica leti.« Evgen
je stal pred njim, mirno opazuje navdušenje
svojega pobratima. — Iz Vladimirovega
grla se je razlegala žarka Demetrova pe-

zagrešati naše stranke! Takih nedoslednosti ne opravičuje niti — zadrega radi kandidatur.

Slična zadrega je dajala tudi volitvi v soški dolini svoje označenje. Govorilo se je o tem in onem možu, a na dan volitve je ostal mož situacije mož, o katerem se prej niti govorilo ni. Kakó je prišlo to — ne vemo, nam ni jasno za sedaj. Ali taka presenečenja so vse prej nego znak zdravih strankarskih razmer, zdravega političnega življenja. Če se bodo najvažnejši politični čini — volitve — vršili le v znamenju zadrege, če bomo dobivali kandidate, ki so le produkt zadrege — kam pa pridemo, kakovo bo naše delovanje v zakonodajnih zastopih? In kakega sadu moremo pričakovati od istega?

Tudi volitev v Furlaniji je prinesla presenečenja in je bila pojav razsula v italijanskem taboru. Tudi tu še na dan volitve niso imeli kandidata in je posvetovanje volilnih mož ostalo brezuspešno. In volitev je prinesla presenečenja: nerazmerno veliko večino za konservativnega kandidata Faiduttija. Ta je dobil 50 glasov, liberalni kandidat pa samo 24 glasov. To je občuten poraz za liberalce.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje poročila o predvčerajšnji seji.) Naučni minister pl. Hartel se je v nadaljevanju svojega govora bavil z Warmundovo afero. Opravičeval se je, da se v svojem odgovoru na tozadevno interpelacijo ni mogel popolnoma odločno izraziti, ker ni bil prepričan o resničnosti nekaterih vesti, ki so se širile o tej stvari. Minister je pripovedoval dalje, da se govori o tem, da je profesor po svojem predavanju izročil rokopis nekemu časnikarju ter da je na ta način hotel reagirati na napade nekaterih listov na njegovo osebo.

Posl. Platan je zapričel svoj govor v slovenskem jeziku ter je nadaljeval potem nemški.

Povdarjal je, da je tudi Jugoslovanom v zmislu § XIX. državnih osnovnih zakonov zagotovljena narodna univerza, katera je potrebna za negovanje svojega jezika. Omenjal je potem, da bi ustanovitev te univerze ne stala mnogo državo, ker je že kranjska dežela dovolila v to 500.000 kron. Klje po zahtevi jugoslovanske univerze v Ljubljani se bo tako dolgo razlegal, dokler si Slovenci izvojujejo pravice, ki so jim zagotovljene v državnih osnovnih zakonih. Od tega boja Slovenci ne odstopijo in stvar vlade je, da ta boj čim več skrajša ter da bo, kakor poklicana zaščitnica znanosti in omike tudi Jugoslovanom slednjic enkrat pravična.

Zbornica je na to zaključila razpravo o postavki »visoke šole«, katero je vsprejela nespremenjeno. Tudi postavka glede češke tehnike v Brnu je bila po govoru dra. Začka vsprejeta.

Pričela se je potem razprava o postavki »srednje šole«. Slovenski poslanec vitez Berks je v svojem govoru najenergičnejše protestiral proti resoluciji referenta grofa Stürgkha, ki meri na to, da bi se slovensko-nemške paralelke na celjski gimnaziji odpravile.

(Nadaljevanje sinočnjega brzojavnega poročila o včerajšnji seji.) — Posl. Prasek je izrazil svojo nevoljo in zgražanje nad izjavami naučnega ministra v prejšnji seji glede ustanovljanja novih visokih šol ter je izjavil v imenu Čehov in Jugoslovanov, da niso nikdar iz zahtev po visokih šolah delali političnih vprašanj. — Govornik se je bavil potem z visokoškolskim vprašanjem na Moravskem ter se je pritoževal radi zapostavljanja Čehov za Nemci na šolskem polju.

Posl. dr. Bennati se je pritoževal radi vzdrževanja nemških srednjih šol na Primorskem ter je dokazoval neumestnost večjezičnega učiteljskega. Zatrjeval je tudi, da vlada, kar se tiče srednjega šolstva, mnogo bolj skrbi za Nemce in Slovence. (Za Slovence tudi?! Bravo Bennati! Op. ur.) Govornik je nadalje zahteval odpravo nemške državne gimnazije v Trstu ter ustanovitev laške realke istotam. [Ako bi vlada ustregla tej Bennati jevi zahtevi, imeli bi v Trstu jedno samo gimnazijo, namreč laško komunalno in tri realke, namreč jedno nemško (državno) in dve laški (sedanjo komunalno in ono državno, katero želi dr. Bennati.) Op. ured.] Dokazoval je seveda tudi, da je Pazin laški ter je zahteval vsled tega premestitev tamošnje hrvatske gimnazije v kak drug kraj, kateri je po večini slovanski. Govornik

se je potem bavil s položajem laškega prebivalstva v Dalmačiji, ter se je pritoževal radi tega, ker vlada noče dalmatinskimi Italijanom ustanoviti še jednega gimnazija in sicer v Spljetu in ker noče laške nižje realke popolniti v višjo.

Posl. Žičkar je apeliral na vse poslance, katerim je na srečo vspostava narodnega miru, naj odklone nesrečno Stürgkhovo resolucijo.

Posl. Demel je trdil, da poljski gimnazij v Tešinu služi velikopoljskim na menom.

Posl. dr. Tavčar je klerikalcem očital, da izrabljajo šolo v agitacijske svrhe.

Posl. Fran Hofmann je predlagal, naj se briše svota, ki je določena za češko gimnazijo v Opavi, oziroma, naj se ta gimnazija odpravi iz Opave. — Ko je govoril še posl. Ryba, se je seja zaključila.

Gospodskazbornica. (Seja, dne 20. t. m.) Gospodskazbornica je vsprejela brez debate dvamesečni provizorij ter je istotako brez debate vzela na znanje naredbo glede izjemnega stanja v Trstu.

Zbornica je vsprejela na to vladno predlogo glede bosanskih železnic z resolucijo vred, tičečo se železniških zvez z monarhijo ter je pričela razpravo glede revizije pridoninskih in gospodarskih zadrug, na kar se je seja zaključila.

Vsenemška proslava Hohenzollerncev v avstrijskem parlamentu je spravila nemško novinstvo gori v rajhu v veliko očevidno zadrego. Večina njih tudi zavračajo Schönereja. Ali kakor ne verujemo v iskrenost govornikov nemških strank v avstrijskem parlamentu, tako ne moremo verjeti v iskrenost nemških novin — oficijelnih krogov. Nastop Schönerejev je bil predobjen tudi z nemškega stališča, da ga marajo grajati tudi oni, ki sicer soglašajo s cilji Vsenemcev. Graja je torej prisiljena, zahtevana od razmer. V kolikor pa je morda iskrena, velja le načinu, brutalni odkritosti Schönerejevi, ne pa stvari sami.

Ako ne bi v Nemčiji soglašali s cilji Vsenemcev, ne bi materijalno in moralno podpirali vsenemškega gibanja. Brez moralne in materijalne podpore iz Nemčije vsenemško gibanje v Avstriji ne bi bilo nikdar doseglo takih dimenzij. Če bi v Nemčiji res pošteno in kernalno mislili, ne bi celó vlade dajale podporo splošnemu nemškemu šulferaju, ne bi dopuščali, da bi nemški emiserji v trumah hodili čez mejo, ne bi pošiljali luteranskih pastorjev, da v Avstriji netijo plamen in — pomagajo Schönereju! Brez podpore iz Nemčije bi bil Schönere ostal prejšnja ničla, političen pajac, katerega ne bi nikdo smatral resnim! Brez nemške marke ne bi bilo vsenemško gibanje nikdar postalo deroča reka; ostalo bi bilo pohleven potočič, ki se zgublja v pesku.

Vse sedanje odklanjanje Schönereja je torej le radi zadrege — hinavstva.

Poljaki in Nemci. Rusko »Novo Vreme« prinaša pogovor z nekim poljskim politikom. Ta trezni politik je menil: »Vi se čudite našemu rusofilizmu. In vendar je stvar jako jednostavna. Mi nismo slepi in nismo gluhi. Mi vidimo, kaj delajo z nami Prusje, in mi čujemo, kaj nam obljubujejo za bodočnost; mi pa vemo tudi, kaj se godi v Rusiji. Nemci nam hočejo vse vzeti, materijalno in duševno. Oni se pripravljajo, da nam odvzamejo zemljo in tla, da nas iztisnejo iz mest, da nas poženejo v svet in da napravijo iz nas proletarce. Oai si prizadevajo z vsemi močmi, da bi nas oropali najdražjega zaklada: našega jezika! V Rusiji ne delajo tako. Tu (v etnografski Poljski) nikdo ne jemlje kmetu zemljišča in tal; nasprotno: vlada jim nakupuje zemljišča. V Rusiji nikdo ne udara v rodino, da bi iz iste izgnal Poljstvo. Tudi v šolah se poučuje poljščina, če tudi je ta pouk z našega poljskega stališča jako nedostaten. Novi program za gimnazije nam je že bolj ugoden. Sploh ne misli nikdo v Rusiji na to, da bi Prusi Poljsko porušili.«

Kako prav ima ta poljski politik, priča najnovejša vest o postopanju nemške vlade proti Slovanom sploh in Poljakom še posebej. Vlada Pruska je ravnokar izdala naredbo, da so iz vseh zavodov v Poznanju in Šleziji ter z vseučilišča v Vratislavi izključeni vsi inozemski Slovani, posebno pa Poljaki. Število izključenih znaša 650. Poleg tega so izgnali te dni 40 rusko-poljskih dijakov, večinoma slušateljev na tehniški visoki šoli. Pretveza

je seveda navadna in se jej pravi — politično rožarenje.

Avstro Ogerska in Italija. Pred par dnevi smo bili tudi mi zabeležili vest, došlo iz Rima odličnemu berolinskemu listu, da so se vlasti trozveze že sporazumele toliko za obnovljenje trgovinskih, kolikor tudi zveznih pogodb. Z drugimi besedami: trozveza da ostane! V rečenem rimskem sporodilu se je omenjalo izlasit razmerje med Avstro-Ogersko in Italijo ter je bilo povdarjano, kako se je italijanskemu ministru za vnanje stvari, gospodu Prinettiju, posrečilo, spraviti interese obeh teh držav v soglasje celo preko okvirja trozveze. Vest v tej obliki je morala vznemiriti vsakogar, ker je dopuščala tisoč domnevanj, mej temi pa posebno to, da bomo morali morda mi na Jugu še bolj krvaveti radi zveze z Italijo — ali narodno, ali gospodarsko, ali pa na obe strani. Kakor smo tudi pokazali mi z nekaterimi izgleidi.

Sedaj pa priobčuje »Neue Freie Presse« brzojavko iz Rima, ki naj bi bila nekakov »dementi«. Zaupnik dunajskega lista pravi namreč, da so mu zatrdili na merodavnem mestu, da so vse one vesti o dogovorih glede trgovinskih pogodb med Avstro-Ogersko in Italijo neutemeljene. Ali to jedno pa da je znano v pisarnah vlasti trozveze, da so vse tri pripravljene in pri volji, da politiki pogodb ustvarijo vspešno podlagu za bodočnost. Istotako da je neutemeljena govorica o pogajanjih med Avstro-Ogersko in Italijo radi Adrijanskega morja in balkanskih vprašanj. Taka pogajanja da niso niti potrebna, ker da se mirovni interesi obeh držav itak pokrivajo.

Torej po slovensko povedano, kar se dostaje trgovinskih pogodb: dogovori sicer niso sklenjeni, ali na obeh straneh so pripravljene, da jih sklenejo... To pa se na vse zadnje izteka na eno in isto. Na naši strani imamo torej slej ko prej vse razloge za bojazen.

Kar se pa dostaje kongruence med interesi Avstrije in Italije na Adrijanskem morju in na Balkanu, izlasti pa v Albaniji, je ta kongruenca bajka, kateri more verjeti k večjemu kak politični otrok.

In mi moramo vprašati: je li bila tista znamenita promena italijanskim vojničkim ladijem mialo jeseni pod Visom in demonstrativno počestčenje spomina Italijanov, ki so leta 1866 v tisti nepozabni bitki pod Visom poginoli — tudi znak soglasja v interesih in nameni na morju Adrijanskem? Kolikor se spominjamo mi, je ves svet smatral to promeno za proračunjeno demonstracijo na adresu Avstro-Ogerske! In da vprašamo dalje: čemu tisto neprestano drezanje po avstrijskih oficijoznih listih proti Črnogori in nje knezu ravno radi dogodkov na Balkanu? Čemu vse ešofiranje povodom zaroke prince Mirka? Knez je tast italijanskega kraja in ves svet si razmerje med Črnogoro in Italijo tolmači tako, da ne križati ena drugi računov. Če smo t rej tako prokletno zadovoljni s politiko in nameni Italije, čemu potem neprestano čohanje ob kneza Črnogorskega? Oficijelni ljudje naj le prisegajo soglasje, navadni ljudje imajo pa vendar le občutek da tega soglasja v interesih ni! Tem žalostnejše in britkeje je, če moramo trpeti za vzdrževanje — fikej.

Tržaške vesti.

Kardinal Missia in njegovi nemški hlapei. Na žalostne vesti, ki smo jih bili prinesli v »Edinosti« o delovanju kapitularnega vikarja Petronia v poreškem okraju, se ni dosedaj oglasil še noben pošten slovenski list, ako izvzamemo kratko notico v »Slov. listu«. Italijani pa so osvedočeni o svoji krivici in zato modro molče. Na pomoč jim prihaja zopet kardinal Missia se svojim »poštenim« glasilom »Primorski list«. Prinaša (seveda po svoje zaviti) posnetek obeh naših člankov o italijansko fanatičnem postopanju kanonika Martellanza v Riemanjih in o obupnih dogodkih v poreškem okraju. Potem pa dostavlja te le svoje opazke:

»Tako poročajo slovanski pa tudi italijanski časopisi. Če je to resnica, moramo reči, da so razmere v tržaški škofiji obžalovanja vredne.

Na vsak način pa treba z vso odločnostjo zavrniti zadržbarje okolu »Edinosti«, ki hočejo za vsa dela kapitularnega vikarja Petronija delati odgovornega uzornega in vsestranski pravičnega kardinala Missia. Ti zadržbarji pišejo: »Nad Petronijem je mož in ta je — Missia. A o njem gredo glasovi

da mu ugajata Petronijeva politika in odločnost. Missia je politični voditelj konservativne slovenske stranke na Kranjskem in Goriškem in on snuje tako stranko tudi v Trstu in v Istri. Zato ni več ni slovenskih ni hrvatskih duhovnikov od morja vse do Buzeta.«

Tako pisarijo moramo tem bolj obsojati zdaj, ko je naš preljubljeni vladika že dolgo časa šibkega zdravja. Res je, da je na Kranjskem in Goriškem razpor, toda ta razpor ni oseben, ampak načelen, in ga torej ni kriva oseba Njega Em. kardinala. Gospodje okolu »Edinosti« bi bolje storili, ko bi se v ta prepir prav nič ne vtikali, ker imajo v Trstu dovolj nujnega dela. S tistimi breami, katere daje »Edinosti« zdaj eni, zdaj drugi stranki na Kranjskem in Goriškem, se prepir samo neti. Da, po pravici lahko rečemo, da je »Edinosti« največ pripomogla, da je bratomorni boj med nami postal tako oster. Če se bo tudi v Trstu in v Istri porodil sličen razpor, bo v prvi vrsti kriva konfuzna »Edinosti«!

Naši čitatelji znajo, kaj je kardinal Missia storil našemu narodu. Tudi znajo, kako modro zna ta nemški mož in politik zbirati okolo sebe mehke slovenske značaje.

Da bi hoteli pa govoriti o »Prim. listu«! Ni potreba. Naši čitatelji ga vsi dobro poznajo. Ta list je med cerkvenimi listi to, kar je med narodnimi — »Prava Naša Slova«. Zato nam ni potreba, da bi mu odgovarjali. A nekaj mu moramo vendar le povedati: mi imamo priče, da je Missia odobral postopanje Petronijevo!

On pravi, da je Missia bolan in zaradi tega da ne bi smeli mi protiviti se njegovi... nemški politiki, s katero se ubija naš narod. Torej zaradi boleznai naj bi ga pustili na miru?! Ali tega ne smemo, ker naš narod je tudi bolan. A bolan je po velikem delu vsled njegovega delovanja. Tudi je bolezen našega naroda večja, ker je bolan na duši in na telesu. Na duši, ker so mu vzeli tolažbo sv. vere, na telesu, ker so mu zatrli vse narodne pravice. Zato, na noge vsi slovenski sinovi!

Feminizem. To je nadpis uvodnika, ki ga priobčuje »Slovenec« v 62. številki od 15. marca t. l. Članek se peča v glavnem z razvojem ženskega vprašanja v katoliški Belgiji. To je zanimivo poglavje, ker nam kaže, kak vpliv imajo včasih na prospeh velikih idej — slučajne politične konstelacije... Belgijski katoliški poslanec Verhaegen je namreč nedavno izjavil v javni zbornici: Ako prodere zahteva socialistov, da dobijo vsi možki enako volilno pravico, vložiti katoliška stranka takoj predlog za splošno in enako volilno pravico vseh ženskih. Na to so belgijski socialisti formulirali svoje stališče v tej stvari z izjavo stranke, predloženo ministru notranjih stvari, v kateri pravijo, da je socialistična zveza sklenila, za nedoločen čas odgovoriti vprašanje volilne pravice za ženske (!). Socialisti naglašajo sicer načelo politične enakosti obeh spolov, utemeljujejo pa svoj sklep s tem, da ženske, ki so bile vedno zapostavljene glede svoje filozofske, politične in narodno-gospodarske izobrazbe, še nimajo onih pogojev, da bi zamogle s popolno zavednostjo izvrševati volilno pravico, to najvišje pravo vsakega zavednega, prosvetljenega in svobodnega bitja, ter da bi nemudno priznanje volilne pravice ženskam imelo za posledico to, da bi se za nedoločen čas zaprečili vspehi demokratične večine.

Članek v »Slovenec« žigosa nedoslednost belgijskih socialistov, ki so v teoriji navdušeni feministi, a se dajejo v praksi voditi le od svojih strankarskih koristi ter zaključujejo tako le:

»Sicer pa bi v taki dobi, v kateri se razširi volilna pravica na vse možke, ne bilo nič tako napačnega, ako bi se dala ženskam volilna pravica. Izkušaja nas učiti, da bi ženske na občinskih volitvah direktno ravno tako ali pa še boljše volile, nego po pooblastilih, in isto velja za deželnozborske in za državnozborske volitve. Da v obrtno zbornico ženske nimajo volilne pravice, da si plačujejo davke za obrt, ki je v resnici samostojno izvršujejo, se nam zdi naravnost krivično.

Nekaj »feminizma« bo po nujnem razvoju naše družbe res moralo s časom priti v naše javno življenje. Mi takrat ne bomo govorili: Feminizem vselej in povsodi, samo zdaj ne! Ampak veleni bomo: Vsakemu svoje po božjem in naravnem pravu.«

To izjavo glasila katoliško-narodne stranke bi se lahko smatralo za nekak odgovor na članek v februarjskem zvezku »Slovenec«: »Žensko vprašanje in naši narodni stranki«. Vsekako se nam zdi ta izjava važna dovolj, da jo z zadoščenjem pribijamo tu v »večen spomin«...

Čestitke Srečku Bartelu. Ob 25-letnici pevovodstva njegovega je došlo jubilarju tudi vse polno brzojavnih in pisanih čestitk. — Brzojavili so:

Brioni (otok): Jeklenemu ljubitelju slovske pesni iskrene čestitke. Rodoljubi na otoku Brioni: Matija Zidanek, Josip Ražem, Josip Negode, Milena Negode, Rudolf Ražem, Peter Ražem.

Dunaj: Vrlemu pevovodji slavnega »Slovskega pevskega društva« v Trstu kličejo pevke in pevec dunajskega društva »Zvezde« k petindvajsetletnici njegovega plodnosnega delovanja na polju glasbe: Živio mnoga leta v procvit slovskega petja!

Gorica: Iskreno čestitamo uzornemu pevovodji, rodoljubi. Slovska pesen ohranila je slovsko okolico in vede tržaške Slovane do zmage. Živel Srečko Bartel!

Petindvajsetletnica kulturnega dela Vašega je narodu v korist in slavo. Vam v čast in hvalo. Še dvajset pet.

Ljubljana: Bog živi Bartelja kot rodoljuba, pevca in prijatelja! Na mnogajta let! Živeli njegovi čestilci!

Prigodom današnje slave srdačno čestitaju:

Želeči vspeha današnji slavnosti klidem: Ohrani Bog Vam pevovodjo še za petdesetletnico v procvit in slavo društva

Mitrovica: Ob srbski meji blizu Belagradu klidem Vam tisočeri »živio«!

Pariz: O priliki Vaše petindvajsetletnice čestitam Vam!

Pazin: Slava Bartlu in čestitaoem!

Pulj: Slavoj Vašoj i tržaških Slovnaca srdačni »na zdar!«

Št. Peter: Zadržan osebo Te počastiti, čestitam Ti tem potom o priliki vesele petindvajsetletnice. Bog Ti daj voditi in pevati še mnoga, mnoga leta! Slava Tvojim čestilcem!

Šibenik: Da živite dolgo hrvaško-slovske glashi, želi:

Virovitica: U duhu veselimo se jubilarium koncertu, klidem: živio sborovodja Bartel u prosvjetnom radu za bratstvo Slovnaca i Hrvata! Hrvatsko pjevačko društvo »Rodoljuba«.

Dr. Gavrančič, Mabalč, predsjednik, tajnik.
Zagreb: Zaslužai pevovodja naj živi! Janko Barle.

Čestitam. Dočekao pedesetletnico na diku i ponos Slovnaca!

Eksproprijacija za železnično progno Općine-Sv. Andrej. Mestni municipij nazznanja, v zmislu tozadevnega poziva namestništva, da so zapisnik vseh posestnikov, katerih posestva se eksproprijirajo za gradnjo železnične proge Općine-Sv. Andrej v katastralnih obćinah: Općine, Kontovelj, Barkovlje, Greta, Rojan, Kolonja, Vrdela, Lonjer, Rocol, Čarbola zgornja in Trst ter tozadevni plani zemljišč, katera se imajo eksproprijirati, izpostavljeni na ogled od 22. t. m. do dne 4. aprila v predsobi mestnega sveta v drugem nadstropju mestne hiše od 9. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Interesiranci morajo tekom 14 dni predložiti mestnemu magistratu eventuelne ustmene ali pismene pritožbe proti načrtom samim ali proti zahtevani eksproprijaciji.

Še enkrat opozarjamo vse one, ki so že prejeli, ali ki še le prejmejo dekrete, s katerimi se jim podelja domovinska pravica, naj dobro pazijo, da je njih priimek napisan pravilno. V slučaju, da so komu priimek pokvarili, se mu lahko zgodi, da izgubi za-

in svoje naslednike vse pravice do kake eventuelne dedščine, ki bi bila prisojena na njihov prvotni in edino pravi priimek.

Gosp. Gregorčič Josip je n. pr. prejel dekret na priimek Gregoreic — brez akcentov na č. To je že pokvarjeno in bo dotični zahteval, da se mu njegov priimek popolni, kakor gre.

Prvo naj se zahteva to od magistratnega vodje, g. Artico! Ako to ne pomore, naj se gre na c. kr. namestništvo in naj se odločno zahteva, da se vsaki pokvarjeni priimek popravi in napiše pravilno!

Ako kdo ne zna, ali ne more sam, naj gre v urad političnega društva »Edinost«, kjer mu bodo nasvetovali, kako in kaj ukreniti. Ne dajajmo si kvariti svojih poštenih slovskih priimkov, da se nam ne bodo smejali naši »dobri« nasprotniki in da ne bomo po vrhu še trpeli eventuelne materialne škode!!

Italijanski voluni. Z lozirom na našo vest, da sta bila med italijanskimi delavci na istrski železnici tudi dva italijanska oficirja, je dobil »Slovenec« nastopno poročilo:

»Ta slučaj je znan tudi v Pulju. Te dni je odlični rodoljub iz Pulja pripovedoval v Trstu, da sta bila med delavci iz Italije res tudi dva preoblečena častnika, oborožena z geodetiškimi merili in aparati za fotografiranje, ter da sta fotografirala in premirila vse — istrske utrdbe. Zvedela je za to tudi slavna policija, pa, seveda, kakor vedno, prepozno — ko sta častnika z dragoceninam svojim plenom že bila na varnem. Bilo bi potrebno, da se v državnem zboru enkrat vpraša ministra za notranje stvari, kaj misli o takih »delavcih«, in o tistih ital. ladjah, ki križajo ob istrski obali, o raznih tatvinah dinamita, o katerih se govori, o zaboju bomb, ki je nedavno prispel, kakor živkajo vrabei na strehah, na tržaško postjo, kjer so ga zaslišali itd., in hoče li omejiti brezprimerno gostoljubnost, ki jo uživajo v Primorju naši ljubi sosedi iz Italije?«

Združenje treh avstrijskih paroplovnih družb. Včerajšnji »Trieste« piše, da se združijo tri avstrijske paroplovne družbe, namreč »Kozulic et Cia«, »Avstro-ameriška« in »Dubrovaška« (paroplovna družba) v jedno veliko paroplovno družbo, ki bo približao tako velika in bo razpolagala se skoraj toliko parniki, kakor Lloydova družba, in ki bo v veliko korist naši industriji in trgovini.

Držbne vesti. Samomor. Včeraj se je zastupila 17-letna Vanda Schilz na domu svojih starišev v ulici Commerciale št. 11. Ko je mati našla hčer v postelji, kjer se je deklica zvijala v smrtaih bolečinah, klicala je vsa obupana na pomoč in so sosedje, izvedši o dogodku, takoj poklicali zdravnika. Ta pa je došel prepozno, da bi mladenki rešil življenje. Ista je marveč kmalu po prihodu zdravnika umrla. Vzrok samomoru je bila brčkone neka nje bolezen, katero je dekle smatrala neozdravljivo.

Velika nesreča. Včeraj zjutraj je padla iz drugega nadstropja na ulico 2-letna Ljudmila Mjatovič, hčerka zakonske dvojice Trifona in Emilije Mjatovič, stannjoče v hiši št. 5. uli Belvedere. Deklica se je bila namreč s pomočjo neke stolice povzpela na okno, odkjer je potem padla na ulico. O padcu se je deklica težko ranila na glavi ter so jo prenesli v mestno bolnišnico.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 22. marca ob 10. uri popoldne se bodo valed dražbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica del Volto 2, pohištvo in krčmarska oprema; ulica del Rivo 30, pohištvo; Škorkolja 370, buffet; ulica Conti 18, pohištvo; Kjadin 366, pohištvo.

Vromenski vestnik. Včeraj: toplo narob 7. uri zjutraj 6° 8 ob 21 uri popoldne 13° 7 C. — Tiakomer ob 7. uri zjutraj 766.1 — Danes plima ob 7.59 predp. in ob — pop.; oeska ob 1.59 popoldne in ob 1.48 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Nova justična palača v Gorici** bo dovršena do konca maja in začetkom junija se presele vanjo vsi oni uradi, za katere je določena.

× **Razpisani službi za učiteljice.** Na vadiicah, združenih z ženskimi učiteljicem v Gorici, je oddati z začetkom šolskega leta 1902—1903 dve definitivni mesti podučiteljice. Prosilke, ki izkažejo poleg nemškega učnega jezika tudi znanje deželnih jezikov, imajo ob drugače jednaki kvalifikaciji pred-

nost. Prošnje morajo biti naslovljene na naučno ministerstvo, oddati jih je pa do 30. aprila na predsedništvu c. kr. dež. šolskega sveta za Goriško-Gradiščansko v Trstu. Prošnje, poslana kasneje ali ne po predpisih se stavljenae, se ne bodo upoštevale.

Vesti iz Kranjske.

* **Obćinske volitve v Ljubljani** se bodo vršile dne 21., 23. in 25. aprila.

* **Prodaja mleka.** Minister za trgovino je naročil kranjski vladi, naj potom podrejenih organov opozori prodajalce mleka in konsumente, da se v javnem prometu smejo posluževati edino le meterske mere in vage, torej le litrov.

* **Načelnik zveze gasilnih društev na Kranjskem,** gospod Fran Doberlet, bo praznoval dne 6. aprila svojo sedemdesetletnico. Slavljenec je pravi ustanovitelj gasilstva na Kranjskem. Ta dogodek hočejo gasilci praznovati na slovesen način. Prijave za udeležbo je doposlali do 25. marca načelnikovemu namestniku v Ljubljani.

* **V Ameriko** se je odpeljalo v torek zvečer z ljubljanskega kolodvora 219 oseb. Le jednega fanta je pridržala policija, ker ima (fant namreč) še nekaj posla v vojaki. Ni se mu posrečilo, da-si je kaj premeteno priredil vse, da bi se zmuznil. Fant je imel denar zašit v suknji in pod pazduho, v klobuku pa je imel listek, na katerem so bile večje postaje do Havra napisane narobe in so se lahko čitale, če se je listek obrnil proti luči.

Vesti iz Koroške.

+ **Narodni šovinizem v c. kr. kmetijski družbi.** C. kr. kmetijska družba za Koroško je imela te dni svoj občni zbor. Ko je prišlo v razpravo vprašanje, kako bi bilo možno ustanoviti praktične kmetijske knjižnice, oglasil se je neki nemški srditež, ki je hotel kmetu pomagati s tem, da je zasramoval družbo »v. Mohorja in nje publikacije. Res jako cenjen način nemške pomoči siromašnemu slovskem kmetu! Le sovražnik naroda našega more zasramovati družbo in le oni, ki hoče, da narod naš ostani v neznanju, more prokljati publikacije družbe, ki je za prosveto med našim narodom storila več, nego vse nemške šole skupaj, ki jih usiljujejo našemu narodu.

A značilna je okolnost, da predsedništvo c. k. kmetijske družbe ni zavrnilo tega gnusnega napada, odloznega tem bolj, ker se je pripetil v družbi, ki bi morala biti daleč proč od vsake politike in od vsacega narodnega boja. »Mir« zaključuje povsem umestno: »Če bi se ta prikazen ponavljala, morali bomo veudar enkrat tirjati, da se kmetijska družba loči v dva oddelka, da pridemo proč od tistih po silni Nemecev, ki sicer ne vedo ničesar, a se jim gabi vse, kar nosi krščansko in slovsno ime.«

Gospodarstvo.

Kmetovalci pozor! Primorci zaostajamo glede kmetijstva v marsičem za kmetovalci drugih dežel, a najbolj, kar se tiče kmetijskega orodja. In vendar zameremo prihraniti z dobrim orodjem tudi polovico dela. Koliko truda in koliko denarja potratimo torej mi po nemarnosti! Samo z dobrim plugom prihranili bi mi vsaj četr vprežne živine; a koliko težaške moči bi bilo manj potrebno v vinogradu, če bi imeli naši posestniki primerno oralo, s katerim bi zamogli tudi med trtami brez škode preobračati in rahljati mater zemljo! Tvornice nam ponujajo dandanes po sramotno nizki ceni popolnoma železne pluge, kateri orjejo mnogo bolje, nego naši starinasti leseni ali takozvani »Adamovi« plugi, a potrebujejo za mnogo boljše delo komaj polovico moči. Pravi trmoglavci bi bili oni naši kmetje, ki bi ne hoteli zamenjati svojega malovrednega orodja z dobrim. Kdor se hoče prepričati, kako delujejo železni plugi, naj pride v ponedeljek, dne 24. marca ob 9. uri zjutraj v drž. trtnico k Sv. Mariji Magd. Spodnji, ki se nahaja ob istrski cesti (tam, kjer jo reže nova istrska železnica). Gospod Anton Štrekelj razkazoval bo ta dan — če bi ne bilo vreme pa v sredo — različne pluge iz različnih tvornic. Kazal bo, kako se z njimi orje na polju, kako v vinogradu, kako se pleje in osiplje krompir, turšica, trte itd. Noben naših kmetovalcev naj ne ostane ta dan doma, ampak pride naj in vidi!

Brzojavna poročila.

Državni zbor.
DUNAJ 21. (B.) (Zbornica poslancev.) Zbornica je nadaljevala razpravo o naslovu srednje šole. Naučni minister Hartel je povdarjal, da bi, ako bi hoteli ustreči vsem željam na tem polju, to zahtevalo kakih 7 milijonov trajnih in kakih 16 milijonov enkratnih stroškov. Če torej tudi ne more obljubiti, da bo hitro ustrezelo vsem željam, vendar zagotavlja minister objektivno in pravično rešitev prošenj. Glede pomanjkanja učiteljstva je pričakovati zboljšanja v bližnjem času. Minister je zavračal ostre zahtobe proti njemu in proti sedanji vladi ter je povdarjal, da se je v razmerju z omejenimi sredstvi mnogo zgodilo na polju srednjega šolstva.

Minister je govoril o reformi učnih snovij in načinu izpitov ter je slednjič izrekel željo, da bi skoro prišli do političnega pomirjenja, kakoršnjega potrebuje izlasti šolstvo, da bo uspevalo na zunaj in na znotraj, ker baci nezadovolnosti, prevelike narodne gorečnosti in narodne nestrpnosti udara lahko tudi v šolo in nahaja tam plodna tla. (Živahna pohvala.) Posl. Pommer iz nemške ljudske stranke se je izrekel proti velikonočnim eksercicijam in je podrobno govoril o celjskem vprašanju. Seja traja dalje.

Avstro-ogerska eskadra na Španjskem.
BARCELONA 20. (B.) Kontreadmiral Ripper in častniki avstro-ogerske eskadre so dospeli semkaj iz Madrida po železnici. Ob enem je priplula tudi avstro-ogerska eskadra. Avstrijskim pomorščakom na čast se pripravljajo velike oficijelne slavnosti. Od tu pojde eskadra v Toulon.

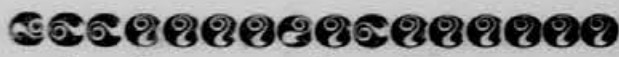
Kriza v Srbiji.
BELIGRAD 21. (B.) V današnji seji skupščine je izjavil ministerski predsednik dr. Vučić, da kralj ni vsprejel ostavke kabineta, ker je izvedel od predsednika skupščine, da kabinet, kateremu monarh zaupa, uživa tudi zaupanje skupščine.

Preganjanja v Turčiji.
PLODIV 20. (B.) Glasom poročil iz Carigrada je bilo več civilnih in vojaških oseb, mej temi štirje ali pet generalov, iz političnih razlogov proganjenih v daljše kraje Turčije. Armensko katoliškega škofa v Adana, msr. Terziana, so privedli semkaj z eskorto, ker je obložen, da je z raznimi publikacijami delal vladi za luge...

Velikanska rastava pohištva in tapecarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) Moje pohištvo donesrečno. —

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI z omejenim jamstvom naznanja slovskemu občinstvu, da je prevzela **prvo slov. zalogo pohištva** iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici **Antona Černigoj-a** katera se nahaja v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (na desni strani cerkve sv. Petra). Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst. **TRST** TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21. Telefon št. 670. Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih. **Cene brez konkurenca.** ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavio se na na obrod ali železico franco



„Andemo de Franz“

kréma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
 Črna istrska 36 „
 Istrski refošk 48 „
 Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošilja na doma od 10 litrov naprej: **Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.**

Priloga se tudi krémarmem, katero dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Gostilna „Al Transwaal“.

prej »Anteo Gobbo« Via dello Scoglio. (nasproti Drejevi pivovarni)

Podpisani priporoča I. vrste istrska, vipavska in dalmatinska vina, refošk, kraški teran, Opolo, prosek, nadalje Dreherjevo pivo, Plzensko in Spaten v botiljkah.

Domača kuhinja vedno pripravljena. Kroglišče. Svojim rojakom se topla priporoča

Fran Benčič, krémar.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklice se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvin kinina.

Steklenice po kron 1:20, 2:— in 3:60.

Vdobja se samo v

LEKARNI RAVASINI
v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

Poštne pošiljate s povzetjem.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli št. 2.

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. **Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem da daje tudi na obroke.** Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kostarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zlobe.

Hieronim Zandigiaco

pok. Apolonia

poznanl strokovnjak-skopitar nazznanja, da se je preselil v Trstu v ulico S. Nicolo št. 25 ter se i nadalje priporoča Slovencem na delu in v okolici za vse posele spadajoče v njegovo stroko.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopalšč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav.

med kojimi:

- | | |
|--|---|
| 12 žag za obdelovanje lesa in pripravljane dog. | Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd. |
| 36 vodnih napeljav. | Perilnice, |
| 17 tiskarn in kamnotiskarn. | Predilnice, |
| 13 mehaničnih delavnic. | Tovarne za parafin in cerezin, |
| 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave. | » sardine, |
| 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog. | Mline, |
| 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom. | Podjetja za napravljanje soli, |
| 12 sladničarn, pekarn, tovarn za biskot in konfete. | Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja, |
| 32 napeljav električne luči. | Naprave za vodno silo, |
| | Tovarne za šumeče vode, Distilerije, |
| | Podjetja za čiščenje in nakladanje žita. |

V ta namre je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Razprodaja po jako znižanih cenah.

REDKA PRILIKA.

Ker moram v dveh mesecih razprodati dobro poznano zalogo

E. ROTTENBERG, ulica Caserma št. 1, I. n.

obstoječo iz snovij za moške in ženske obleke, najnovije novosti za spomlad in poletje, izgotovljenih obleke za moške in dečke, izgotovljenega perila za moške in gospe, kravate, in ovrtnikov, zapestnikov, spojnih srajc od volne in bombaža, spodnjih hlač itd. Prodajam vse po neverjetno nizkih cenah. Ker so bile cene, katere je držal E. ROTTENBERG jako nizke, se opozarja glavno občinstvo, da so se iste sedaj še bolj znižale in se blago prodaja sedaj po jako nizkih cenah.

Kdor se hoče prepričati mora poskusiti!

Obiščite manufakturno dvorano ulica Caserma št. 1, I. nadstropje.

„SLOVENKA“

glasilo slovenskega ženstva, VI. letnik.

Usebina številke za februar 1902.:

Članki: X: Učiteljica na deželi (zvršetek); J. F. Jože Plečnik: Pappenheim-Leda; Socialni temelji pravstva; J. F.: Najdenišnice na Ruskem; F. K.: Mučenica na kraljevskem prestolu; Homo novus; Žensko vprašanje in naši narodni stranki; Zavod Sv. Nikolaja v Trstu.

Leposlovje: Fran Žgur: Žari tam zunaj mladi dan...; Dr. Laza K. Lazarevič-Klemenčič: Solska ikona, I. del; Uta: Molitev; Fran Valenčič: Moja duša; Fran Žgur: Zla usoda; I. S. Machar-Dermota: Magdalena, II. spev; Žiga Lajakov-Mozirski: Lavinski venec.

Listek: Nove knjige: »Magdalena« (nadaljevanje); Ivan Cankar: »knjiga za lahkomiselne ljudi«, ocenil dr. Iv. M.; knjige družbe sv. Mohorja Fr. Malograjski: »Za srečo«, ocenil dr. J. F. — Beleške.

Naroča se pri upravnistvu „SLOVENKE“ v Trstu ul. Molin piccolo 3. II., kjer se dobe tudi posamezne številke.

Cena: 6 K za celo leto, 3 K za pol leta.

„SLOVENKO“ prodaja v Trstu le tobakarna ga. Lavrenčiča na trgu Caserma.

Stavbinsko podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletne okna za cele stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega pohištva v vseh zlogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

trvdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti giedališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)

Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospe, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljajve se poštnine proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in službenecv konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladšč; nadalje straznikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. p. avstr. Lloyd.

Novi tržaški

pogrebni zavod!

Podpisani ima čast javljati slovenskemu občinstvu, da je gor imenovan pogrebni zavod po raznih zaprekah, zopet v narodnih rokah.

Oprave ima take in toliko, da zamore privediti vsakovrstnih pogrebov. V prodajalnici na lesnem trgu št. 4 (pred kavarno »Armonia«) ima strankam na razpolago vse potrebno za kinčanje mrtvaških odrov, kakor vence, vsakovrstne svetilice, mrtvaške obleke, krse in sveče itd. Pripravljajo se vsakovrstnih slovenskih napisov na trakove za mrtvaške vence in se postreže tudi s pravilnimi nagrobnimi napisi.

Nadejajoč se, da nas sorodski občinstvo pri vsaki žalostni priliki se bežeji udano

Pogrebni zavod.

Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobe c. kr. občinstvu, vladno mesto in železniški uradniki ter vdobe kakor tudi uradni podjetij in privatni uradniki, ki so imje kakoga penzijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na nepremičnino, urodno-stne listine, rente, vzičke, zavarovalne police itd.

Obrniti se na Hinko Giberti, ul. Canale 7 I

Na prodaj

je kampanja „Ograda“ št. 447. blizo Lovca, ki obsega 3000 težnjev, in v njej nahajajoča se hiša z 2 velikimi sobami, 1 sobico, 2 kuhinjami, 2 hlevom in vodnjakom. Naslov pove uprava »Edinosti«.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5. — Trst.

— Kožuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Spšostovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo

cikorijo.